

Jaarverslag Duurzaamheid 2023

ViVa! Zorggroep

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Organisatie	5
3. Partners	6
3.1 Milieu Platform voor de Zorgsector	6
3.2 Green deal Duurzame Zorg	6
3.3 Lokaal Klimaatakkoord Velsen	6
4. Resultaten 2023	7
4.1 Verminderen CO2 uitstoot	7
4.2 Circulair werken	8
4.3 Gevaarlijke stoffen en veiligheidsinformatiebladen	8
4.4 Gezondheid bevorderen door goede leef- en werkomgeving	9
4.5 Voeding:	9
4.5 Reiniging	9
4.6 Onderzoek Medicatieverspilling	9
5. Audits en controles	11
5.1 Zilveren certificaat Milieu Thermometer Zorg	11
5.2 Hercontrole Omgevingsdienst	11
6. Registratie en verbruik	12
6.1 Energie, gas en water	12
6.2 Afvalscheiding	12
6.3 Papierverbruik	13
6.4 Brandstofverbruik	13

1. Inleiding

Duurzaamheid speelt een steeds grotere rol in de zorgsector, en ook binnen ViVa Zorggroep! is dit een belangrijke pijler geworden. De gezondheidszorg heeft, door het gebruik van energie en medische middelen, een aanzienlijke impact op het milieu. Daarom is het van cruciaal belang dat wij als organisatie verantwoordelijkheid nemen en actief bijdragen aan een duurzame toekomst.

In dit duurzaamheidsverslag presenteren we de stappen die wij het afgelopen jaar hebben genomen om onze ecologische voetafdruk te verkleinen. We bespreken niet alleen de maatregelen op het gebied van energie- en waterbesparing, maar ook ons beleid rondom afvalreductie en het gebruik van milieuvriendelijke producten. Bovendien werpen we een blik op de uitdagingen die nog voor ons liggen en de strategieën die we in de toekomst willen inzetten om duurzaamheid verder te verankeren in onze organisatie.

Met dit verslag willen we laten zien hoe wij ons blijven inzetten voor een gezonde toekomst – niet alleen voor onze cliënten, maar ook voor de wereld om ons heen.”

De Nederlandse zorg genereert 7% van de totale CO²-uitstoot in Nederland. Zo'n 40% hiervan zit in het verbruik van elektriciteit en aardgas. ViVa! Zorggroep voert een actief beleid om milieuvriendelijk te werken en minder CO² uit te stoten. Dat doen we door waar het kan, duurzame maatregelen te nemen, bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen, zorgen we voor een gezonde en prettige werk- en leefomgeving voor onze medewerkers en cliënten en, ook belangrijk, maken we geen onnodige kosten.

Milieu platform Zorgsector

ViVa! Zorggroep heeft zich in 2018 aangesloten bij het Milieu Platform voor de Zorgsector. Vanaf 2021 voldeden wij aan de eisen voor het voeren van het bronzen milieucertificaat. Inmiddels voeren alle 17 zorglocaties en het hoofdkantoor het zilveren certificaat van Milieuthermometer Zorg. Iets waar we bijzonder trots op zijn. Dat betekent, dat ViVa! Zorggroep de CO²-uitstoot en afvalberg verkleint, zorgvuldig omgaat met voeding, medicatie op de juiste manier inzamelt en stappen zet om medicatie efficiënter in te zetten.

Greendeal Duurzame zorg 3.0

ViVa! Zorggroep heeft de regionale Greendeal Duurzame Zorg 3.0 en de landelijke Greendeal Duurzame Zorg 3.0 ondertekend en is klimaatpartner van het Lokaal Klimaat Akkoord van de gemeente Velsen.

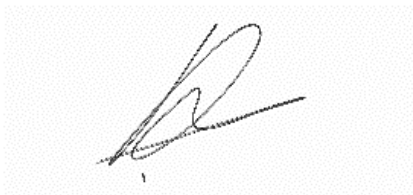
Uit onze rapportages uit de verschillende databases blijkt dat de duurzame maatregelen die we nemen goed resultaat opleveren. Zo is het energieverbruik in 2023 met 8% afgenomen en het gasverbruik met 1% afgenomen ten opzichte van 2022.

Voor 2024 heeft ViVa! Zorggroep de ambitie om restafval nog verder terug te dringen, willen we de processen rondom voedsel- en medicatieverspilling in kaart brengen en verbeteren en is er specifiek aandacht voor het verbeteren van de leefomgeving van onze cliënten door middel van omgevingswijzer.

Met duurzame groet,

Elles Arxhoek
Coördinator Duurzaamheid

ir. Dennis de Haas
Manager Vastgoed & Facilitair

2. Organisatie

ViVa! Zorggroep biedt zorg en dienstverlening aan zo'n 11.000 mensen in de regio Kennemerland. Met ruim 3.500 medewerkers en 1.600 vrijwilligers staan we klaar, zodat onze cliënten, ook wanneer hun gezondheid grenzen aangeeft, hun leven nog steeds zo prettig mogelijk kunnen leiden. Thuis, zolang het kan, of in één van onze 17 woonzorglocaties. Veel van onze cliënten zijn kwetsbare ouderen. Echter, wijkzorg bieden we al aan mensen vanaf 18 jaar.

Strategie en beleid voor duurzaamheid is belegd bij de afdeling Vastgoed & Facilitair. Het borgen van de invulling, uitvoering en voortgang ligt bij de Werkgroep Milieu Thermometer Zorg. Hierin zijn o.a. de volgende disciplines in vertegenwoordigd: Inkoop, Vastgoed, Facilitaire Zaken, Financiën en Woonzorg. De werkgroep wordt aangestuurd door de Coördinator Duurzaamheid.

Het duurzaamheidsbeleid is van toepassing op alle medewerkers in dienst van ViVa! Zorggroep, stagiaires, vrijwilligers, medewerkers niet in loondienst en iedereen die diensten levert aan onze zorgorganisatie. We informeren en stimuleren hen via onze interne communicatiekanalen, presentaties en workshops.

Duurzaamheid in de zorg bij ViVa! Zorggroep betekent dat

- Wij scheiden het afval
- Wij gebruiken LED verlichting
- Wij stellen de (CV)-installaties goed af
- Wij verspillen zo min mogelijk voedsel
- Wij zamelen restanten medicijnen in
- Wij rijden elektrisch
- Wij maken gebruik van innovatieve verwarmingssystemen
- Wij kopen zoveel mogelijk in bij lokale en duurzame leveranciers
- Wij hergebruiken materiaal bij renovatie en nieuwbouw
- Wij voeren bouwmaterialen apart af
- Wij zorgen voor een goede werk- en leefomgeving van medewerkers en cliënten

In het volgende hoofdstuk gaan wij in op de partners waarmee wij samenwerken.

3. Partners

3.1 Milieu Platform voor de Zorgsector

ViVa! Zorggroep heeft zich in 2018 aangesloten bij het Milieu Platform voor de Zorgsector (MPZ) en neemt een actieve rol in het verbeteren van de bewustwording en kennisdeling in relatie tot duurzaamheid in de zorg.

MPZ is een vereniging voor en door de zorg. MPZ werkt aan kennisontwikkeling en -verspreiding op het gebied van duurzaam beleid, milieuzorg, milieuaudits, monitoren van milieuprestaties en -kosten, verslaglegging en praktische thema's als veilig werken met gevaarlijke stoffen, preventie van water, energie, afval, afvalwater, vervoer, duurzaam inkopen, tegengaan van voedselverspilling en circulair gebruik van grondstoffen.

3.2 Green deal Duurzame Zorg

ViVa! Zorggroep heeft eind 2022 de regionale en landelijke Greendeal Duurzame Zorg 3.0 In de nieuwe Green Deal 3.0 'Samen Werken aan Duurzame Zorg' zijn concrete doelen gesteld: verminderen CO²-uitstoot, circulair werken, minder medicijnresten en gezondheid bevorderen door een goede leef- en werkomgeving. Brancheorganisatie Actiz heeft hiervoor een plan van aanpak gemaakt, waar alle VVT-instellingen mee aan de slag gaan. ViVa! Zorggroep heeft hier een actieve bijdrage aan geleverd.

3.3 Lokaal Klimaatakkoord Velsen

Daarnaast zijn wij Klimaatpartner van het Lokaal Klimaat Akkoord van de gemeente Velsen. De gemeente verbindt koplopers op het gebied van duurzaamheid met bedrijven die veel impact kunnen maken op het gebied van CO²-reductie, zodat ze elkaar kunnen inspireren en kennis kunnen delen.

In het volgende hoofdstuk staan wij stil bij de resultaten over 2023.

4. Resultaten 2023

In dit hoofdstuk staan we stil bij de procesmatige resultaten over 2023. Deze zien toe op de vijf doelen van de Green Deal Duurzame Zorg, zoals het verminderen van CO₂-uitstoot, Circulair werken, Verminderen milieubelasting door medicatie, Gezondheidsbevordering van cliënten en medewerkers en Bevorderen bewustwording en kennis van de impact van de zorg op milieu en klimaat. In hoofdstuk 6 vindt u de cijfermatige resultaten.

4.1 Verminderen CO₂ uitstoot

■ **CO₂ Routekaart:** ViVa! Zorggroep heeft in 2023 de nieuwe versie van de CO₂ routekaart ingevuld, waarin de Erkende Maatregelen 2023-2025 nog verwerkt worden. Een CO₂-routekaart laat zien op welke manier een organisatie wil werken aan de klimaatdoelen. De routekaart geeft per gebouw inzicht in de geplande energemaatregelen, de verwachte besparing (energie en kosten) en de benodigde investeringen. Zo kunnen we zien of ViVa! Zorggroep aan de wettelijke verplichting uit het klimaatakkoord kan voldoen. De CO₂ -routekaart, stand van zaken op 31 december 2023, laat zien dat Viva! Zorggroep op weg is om het gestelde doel van 55% reductie in 2030 te halen.

Figuur 1: Dashboard met daarin het duurzaamheidsoverzicht.

Bron: CO₂ routekaart ViVa! Zorggroep

- **Fastlane:** ViVa! Zorggroep heeft met negen panden een zogeheten Fastlane-traject (portefeuille routekaart) doorlopen. Dit geeft inzicht in wat de kosten zijn voor de komende jaren bij verschillende scenario's van verduurzaming.
- **Energiebeheer:** er is beleid gemaakt om te borgen dat het proces energiebeheer wordt uitgevoerd. Hier ligt de nadruk op het verkrijgen van inzicht en monitoring van het energieverbruik in elektra, gas en water, zodat een energiebesparing zichtbaar is. Op de watermeters is een Smartvatten geplaatst, een monitoringssysteem waardoor we standen en verbruik op afstand uit kunnen lezen.
- **Mobiliteitsbeleid:** ViVa! Zorggroep heeft een concept mobiliteitsbeleid opgesteld waarin is vastgelegd hoe ViVa! Zorggroep met de zakelijke en personenmobiliteit omgaat. Het wagenpark geëlektrificeerd: 7 personenauto's (Renault Twingo) en 5 bestelbussen (Citroen E-Berlingo) en is er een laadplein met 12 oplaadpalen in gebruik genomen.
- **Erkende maatregelen:** De erkende maatregelen zijn volgens jaarplanning gerealiseerd, o.a.
 - Toepassen ledverlichting,
 - Isolatie van de appendages en leidingen
 - Het toepassen van een warmte-terug-winstallatie
 - Optimaliseren van de regelinstellingen van de grote installaties

4.2 Circulair werken

- **Duurzaam inkoopbeleid:** ViVa! Zorggroep werkt met duurzame leveranciers en producten. Dat betekent dat we niet alleen kijken naar prijs, kwaliteit en levertijd, maar ook naar de impact op mens en milieu.
- **PMD-inzameling:** In 2023 is op zestien locaties het inzamelen van PMD-afval van start gegaan. Op twee locaties (Forum en Waterrijck) is dat niet mogelijk in verband met logistieke problemen. ViVa! Zorggroep heeft in 2023 20000 kg PMD-afval ingezameld.
- **Rapportage:** middels managementrapportage per kwartaal is er verbeterd inzicht in de afvalstromen.
- **Disposables:** we hebben in de keukens en restaurants porseleinen servies in gebruik genomen. Hierdoor zijn plastic disposables verminderd. Het is niet meer toegestaan om de plastic bekertjes te gebruiken.

4.3 Gevaarlijke stoffen en veiligheidsinformatiebladen

- **Applicatie:** De Gevaarlijke Stoffen Applicatie is in gebruik genomen. De gevaarlijke stoffen zijn op zes locaties geïnventariseerd en geregistreerd. In 2024 volgen de andere locaties.
- **Gevaarlijke stoffen:** In 2023 heeft een inventarisatie plaatsgevonden naar de gebruikte schoonmaakmiddelen. Hierbij is geconstateerd dat er middelen zijn aangeschaft en gebruikt worden die niet zijn toegestaan. Met name in de woonkamers. Hier heeft een verbeteringslag plaatsgevonden door ook in de woonkamers het assortiment schoonmaakmiddelen te standaardiseren.

Na inventarisatie op de locaties zijn alleen de stoffen op voorraad gehouden die toegestaan zijn. De andere stoffen zijn afgevoerd.

In 2024 vindt de inventarisatie plaats op de resterende woonzorglocaties.

4.4 Gezondheid bevorderen door goede leef- en werkomgeving

- **Beleving:** op diverse woonzorglocaties zijn beleefkeukens en beleeftuinen gemaakt. Huiskamers zijn opnieuw ingericht en er zijn beleefplekken gecreëerd. Hierbij is specifiek aandacht besteed aan de keuze van de meubels, verlichting en aan de akoestiek.
- Er is een Wegwijzer Omgevingszorg ontwikkeld die in concept is aangeboden aan de Raad aan Bestuur. Daarnaast zijn huisstijlgidsen voor ViVa! Zorggroep ontwikkeld, zoals voor de Beleefkeukens, meubels en koffiemachines

4.5 Voeding

- **Metten voedselverliezen:** Op vier locaties is als pilot de meting voedselverliezen uitgevoerd in samenwerking met Huuskes. ViVa! Zorggroep verspilt 18.9% van het voedsel. Hierbij wordt op jaarbasis 5434 kg voedsel verspild. De vuistregel voor voedselverliezen is € 10, -- per kg. Dat zou in euro's betekenen dat ViVa! Zorggroep € 54k zou verspillen. Met de deelnemende koks zijn maatregelen afgesproken. In 2024 zal het meten van voedselverliezen worden uitgebreid naar de overige woonzorglocaties.
- **Culinair coaching:** In 2023 is in het kader van de visie eten op drinken de werkgroep eten en drinken gestart. Daarnaast is een programma Culinair Coaching gestart waarbij medewerkers worden begeleid in het optimaliseren van alle mogelijke processen rondom de maaltijdbereiding door de inzet van Culinair Coaches. Naast het verminderen van voedselverspilling wordt ook gewerkt aan de eiwittransitie en aan overgaan op steeds meer duurzame inkoop.

4.5 Reiniging

- **Building Experience:** De applicatie Building Experience met daarin de schoonmaakplannen voor de huishouding is volledig geïmplementeerd op de volgende locaties; Grote Hout, Westerheem en Meerstate.

Voor 2024 staan 4 andere locaties op de planning om over te gaan.

4.6 Onderzoek Medicatieverspilling

- **Onderzoek medicatieverspilling:** ViVa! Zorggroep heeft deelgenomen aan onderzoek van het MilieuPlatformZorg naar de medicatieverspilling. Hierbij is gemeten op twee locaties hoeveel kg medicatie wordt afgevoerd. Interessante bevindingen van medicatie die verloren gaat zijn:
 - Aanpassing van de dosering in de baxterrollen
 - Client op vakantie of verleden
 - Medicatie van thuis
 - Weigering door cliënt

In 2024 wordt vervolg gegeven aan dit onderzoek met onderwerp van de milieu-impact, kosten en redenen van de retourmedicatie.

5. Audits en controles

5.1 Zilveren certificaat Milieu Thermometer Zorg

ViVa! Zorggroep is vanaf 2022 in het bezit van zilveren certificaat van de Milieu Thermometer Zorg van het Milieu Platformzorg. In het kader van de certificering laat ViVa! Zorggroep de woonzorglocaties en het kantoor voor ondersteunende diensten auditeren door een onafhankelijke auditor.

In maart 2024 zijn twee woonzorglocaties door de auditor bezocht: Huis ter Wijck en Heemswijk. Naar aanleiding van deze audit is een positief advies uitgebracht en mag ViVa! Zorggroep ook in maart 2024 het zilveren certificaat Milieu Thermometer Zorg voeren.

5.2 Hercontrole Omgevingsdienst

De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord heeft in 2023 een aantal hercontroles gedaan bij verschillende woonzorglocaties in het kader van Milieu & Duurzaamheid, Informatieplicht en Energiebesparing. De aandachtspunten uit de eerdere controles, waaronder het toepassen van Ledverlichting en de isolatie van cv-leidingen. De uitgevoerde maatregelen zijn goedgekeurd door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

De Omgevingsdienst IJmond heeft in 2023 St. Agnes bezocht in het kader van de nieuwe informatieplicht die per 01 december 2023 in gaat. Hier zijn een aantal bevindingen geconstateerd, waarvoor in 2024 een hercontrole is uitgevoerd door de omgevingsdienst IJmond.

6. Registratie en verbruik

ViVa! Zorggroep verzamelt en registreert de gegevens vanaf 2018 over duurzaamheid zoals energie, water, afval, vervoer in de Milieu Barometer van Stichting Stimular. De Milieu Barometer is een tool waarin ViVa! Zorggroep de doelen en maatregelen op gebied van milieu in kaart kunnen brengen aan de hand van milieugrafieken, CO² grafieken de CO² Footprint. De Milieu Barometer is op te vragen via duurzaamheid@vivazorggroep.nl.

Een korte samenvatting van de registraties is vastgelegd in dit Duurzaamheid Jaarverslag. Hierbij gaan we in op energie, gas en water in paragraaf 6.1. Vervolgens komen afvalscheiding en papierverbruik aan bod en sluiten wij dit hoofdstuk af met paragraaf 6.4 waarbij we ingaan op het brandstofverbruik.

6.1 Energie, gas en water

Om het verbruik van water, energie en gas goed te kunnen monitoren maakt ViVa! Zorggroep sinds 2019 gebruik van het energieportaal Energy Check. Dit geldt voor de locaties in eigen beheer. Een aantal huurlocaties hebben geen slimme gasmeter. De data van deze locaties wordt aangereikt door de verhuurder.

Tabel 1 Energieverbruik Elektra, Gas en Water 2018-2023					
	2020	2021	2022	2023	Besparing 2023 t.o.v. 2022
Totaal Elektra KWh	7.137.337	6.778.983	6.152.335	6.223.821	-8%
Totaal Gas m3	1.611.220	1.798.901	1.526.568	1.507.048	-1%
Totaal Water m3	74.792	88.468	81.452	95.472	17%

Tabel 1: Overzicht van 2018 t/m 2022 t.a.v. energieverbruik.

Bron:

Energiemissie: <https://monitoring.energy-check.nl/login>

Smartvatten: <https://app.master.fi/>

6.2 Afvalscheiding

Het uitgangspunt bij gescheiden inzameling is dat er waardevolle materialen in het afval zitten die hergebruikt kunnen worden. Hierdoor zijn er minder nieuwe grondstoffen, energie en geld nodig om nieuwe materialen te maken. ViVa! Zorggroep werkt nauw samen met de afvalverwerker om data te verzamelen en zo inzicht te krijgen in de verschillende afvalstromen. De ambitie is om in 2025 het aandeel restafval terug te brengen tot 75% van het totaal.

Tabel 2 Overzicht afvalscheiding 2020-2023					
	2020	2021	2022	2023	Verhouding Restafval
Restafval	637.501	666.234	704.461	757.102	83%
PMD Afval	-	-	-	21.478	2%
Ander afval	101.058	116.443	120.261	124.124	14%
Gevaarlijk afval	5.564	22.239	12.469	7.133	1%
Totaal	746.143	806.937	839.213	909.837	

Tabel 2: Een overzicht van de afvalscheiding in aantal kilogram per jaar

Bron: Power BI GP Groot

6.3 Papierverbruik

ViVa! Zorggroep stimuleert haar medewerkers om bewust om te gaan met papier. In 2019 heeft de invoering van de follow me-printers en het standaard inregelen van dubbelzijdig printen al geleid tot een flinke daling van het papierverbruik. In 2020 en 2021 is door het thuiswerken vanwege Covid-19 ook minder geprint. Een kleine kanttekening voor de cijfers van 2022: door de enorme prijsstijging van papier is niet alles centraal en bij de vaste leverancier ingekocht.

Papierverbruik 2018-2023							
Papierverbruik	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Vermindering
Kg papier	13.791	9.539	8.562	8.513	7.500	4.064	45%

Tabel 3: Overzicht van het papierverbruik over periode 2018 t/m 2022 in kilogram per jaar.

Bron: overzicht via leverancier

6.4 Brandstofverbruik

ViVa! Zorggroep heeft in 2022 het wagenpark geëlektrificeerd per 1 oktober 2022 en er zijn meerdere laadpalen voor elektrische auto's geplaatst op de parkeerplaats van het hoofdkantoor en op de locatie Heemswijk.

De registratie van de het brandstofverbruik en het aantal gereden km's is niet betrouwbaar en wordt niet opgenomen in het duurzaamheidsjaarverslag.

In het kader van de registratieverplichting Werkgebonden Personenmobiliteit is in kaart gebracht waar de rapportage aan moet voldoen en is in 2024 een systeem opgezet voor verbetering.